

Tocat dels bolets

Lluís Bonada

Passió boletaire

JOSEP CUELLO
SUBIRANA
Pòrtic. Barcelona, 2011.
192 pàgines / 19 euros

El micòleg Josep Cuello Subirana, autor d'*Els noms dels bolets*, viu tan capficat en el seu món que quan llegeix que Verdaguer –al poema “Lo pi de les tres branques”– escriu “pinetells semblen los pins/ entorn de llur sobirana”, es pensa que el poeta fa un símil entre els dos pins que envolten el principal i el bolet anomenat pinetell. No és el primer de pensar-ho. Ho va fer, al costat de més relliscades, Ramon Pinyol i Torrens a l'edició de *Pàtria*, de Verdaguer, publicada per la Societat Verdaguer

a Eumo el 2002. Cal estar tocat dels bolets per a pensar que el pi evocarà un bolet només pel fet de tenir-ne un de més gros al costat. A més, en temps de Verdaguer no era tan conegut com ara, amb aquest nom. Actualment, i gràcies a micòlegs com Josep Cuello, molta gent s'ha après més noms d'espècies que els que podia conèixer al

SALVADOR RIERA

Josep Cuello Subirana

segle XIX per experiència directa, si és que en tenien. A l'Osona verdagueriana i les muntanyes del voltant, com el Montseny i les Guilleries, i també cap a la banda de ponent de la comarca, el bolet s'anomena *pinenca*, no es coneix pas amb el nom de *pinetell*. I a la comarca fronterera amb la d'Osona pel nord, el Ripollès, l'anomenen *rovelló*, no el distingeixen del rovelló autèntic.

Sempre que Verdaguer parla del pinetell es refereix al pi jove, és a dir, petit. Els dos versos són clars: els dos pins del voltant del principal, tot i ser alts, semblen xics, en comparació amb el gros. El diccionari Alcover-Moll cita un fragment de *Canigó* com a exemple d'aquesta accepció del mot *pinetell*.

Cuello també pensa en el bolet quan troba un poema d'Ignasi Iglésias del llibre *Ofrenes*, del 1902 –ell diu que és del 1930– on els llenyataires “muntanya amunt, passen pels boscos de pinetells”. En un context forestal i de llenyataires –a més, estès a totes les èpoques de l'any– el bosc és de pins, avets, pinetells, roures o alzines, no pas de rovellons, ceps, trompetes de la mort, llenegues, pinetells o pinenques.

La vida, expressada serenament, amb murmuris

El mapa i el territori

MICHEL HOUELLEBECQ
Traducció d'Oriol Sánchez i Vaqué.
Anagrama-Empúries. Barcelona, 2011.
352 pàgines / 21,90 euros

Jed Martin pot parlar de l'episodi de l'escalfador espatllat un 15 de desembre; del seu pare, un arquitecte reconegut amb qui passa moltes vigílies de Nadal; de l'Olga, una russa molt bonica que va conèixer al principi de la seva carrera artística; del seu èxit com a fotògraf; o de com va ajudar el comisari Jasselin a resoldre un afer criminal terrible. Cap al final de la seva vida accedirà a una certa serenitat, i només s'expressarà en murmuris.

Reflexions teòriques, amb exercicis de lectura de textos

Accions i intencions

DOLORS OLLER
Editorial Empúries.
Barcelona, 2011.
408 pàgines / 18,90 euros

El llibre combina la reflexió teòrica i els exercicis de lectura de textos que, majoritàriament, són obra de poetes catalans del segle XX. La primera part constitueix una aportació teòrica sobre la construcció del sentit dels textos i sobre la tipologia de les formes de figuració de la paraula poètica. La segona exemplifica les diverses maneres com els poemes es constitueixen en un discurs que interpel·la el lector i en conformen la consciència lectora.

Assaig sobre el fet que només l'home fa servir el llenguatge

Quinze lliçons sobre el llenguatge

JESÚS TUSÓN
Ara Llibres. Badalona, 2011.
206 pàgines / 18,95 euros

Tot i que la paraula *lliçó* forma part del títol, el text és un assaig, i, per tant, s'allunya, en els continguts i en les formes, dels manuals introductoris a una disciplina acadèmica, la ciència del llenguatge. La idea central del llibre és que la facultat del llenguatge és una dotació natural exclusiva de l'espècie humana. Per tant, cal que els humans es prenguin la molèstia i el plaer d'aprofundir el coneixement i l'estudi de la seva dotació verbal.